KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 11.7.2017 r.
COM(2017) 373 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Wstępny przegląd zakresu rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Wstępny przegląd zakresu rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad

W dniu 15 maja 2014 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie dotyczące egzekwowania zasad[1], zapewniające Unii Europejskiej ramy prawne pozwalające na sprawne i skuteczne egzekwowanie i obronę praw, z jakich korzysta na mocy międzynarodowych umów handlowych, w sposób zgodny z Traktatem z Lizbony i zobowiązaniami międzynarodowymi.

Rozporządzenie dotyczące egzekwowania zasad umożliwia Unii Europejskiej egzekwowanie i obronę jej praw wynikających z międzynarodowych umów handlowych w drodze przyjęcia środków polityki handlowej:

— polegających na zawieszeniu koncesji lub innych zobowiązań w ramach porozumienia WTO lub innych międzynarodowych umów handlowych, w tym umów regionalnych i dwustronnych, po rozstrzygnięciu sporów handlowych w ramach takich porozumień i umów oraz

— równoważących koncesje lub inne zobowiązania przez korzystanie z prawa przysługującego jej na mocy Porozumienia WTO w sprawie środków ochronnych lub postanowień w sprawie środków ochronnych zawartych w innych międzynarodowych umowach handlowych w odpowiedzi na środek ochronny zastosowany przez członka WTO lub przez korzystanie z prawa przysługującego jej na mocy art. XXVIII GATT w odpowiedzi na zmiany w koncesji wprowadzone przez członka WTO.

Rozporządzenie dotyczące egzekwowania zasad upoważnia Komisję do przyjęcia takich środków polityki handlowej w drodze aktów wykonawczych w obszarze handlu towarami poprzez wprowadzenie lub zwiększenie ceł lub ograniczeń ilościowych w przywozie lub wywozie, a także w dziedzinie zamówień publicznych. Rozporządzenie dotyczące egzekwowania zasad nie upoważnia Komisji do przyjmowania takich środków polityki handlowej w drodze aktów wykonawczych w dziedzinie usług ani własności intelektualnej.

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 3286/94 ustanawiające procedury wspólnotowe w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Wspólnoty zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu.

Rozporządzenie dotyczące egzekwowania zasad zobowiązuje Komisję do dokonania przeglądu zakresu stosowania środków polityki handlowej, do których przyjęcia w drodze aktów wykonawczych jest uprawniona[2]. Komisja musi przeprowadzić taki przegląd w dwóch etapach.

Nie później niż w terminie trzech lat od daty przyjęcia pierwszego aktu wykonawczego albo nie później niż dnia 18 lipca 2019 r., w zależności od tego, który termin upłynie wcześniej, Komisja musi dokonać przeglądu zakresu rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad, w szczególności w odniesieniu do środków polityki handlowej, które mogą zostać przyjęte, jak również jego wdrażania, a wnioski przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja dokona takiego ostatecznego przeglądu i przedstawi współprawodawcom swoje ustalenia końcowe w uzgodnionym terminie.

Jednocześnie do dnia 18 lipca 2017 r. Komisja musi dokonać przeglądu w celu sprawdzenia, czy należy przewidzieć dodatkowe środki polityki handlowej w zakresie usług, obejmującego między innymi badanie pewnych kwestii wymienionych w art. 10 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad, a następnie przekazać wyniki swojej wstępnej oceny Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie. Komisja dokonała takiego wstępnego przeglądu, a wyniki oceny przedstawiono poniżej.

W ramach wstępnego przeglądu rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad Komisja przeanalizowała: (i) rozwój sytuacji międzynarodowej w odniesieniu do zawieszenia innych obowiązków wynikających z Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS); (ii) zmiany zachodzące w Unii Europejskiej w odniesieniu do przyjmowania wspólnych zasad dotyczących sektorów usług; (iii) skuteczność ewentualnych dodatkowych środków polityki handlowej jako sposobu egzekwowania praw Unii Europejskiej w ramach międzynarodowych umów handlowych; (iv) dostępne mechanizmy pozwalające na praktyczne, jednolite i skuteczne wdrażanie ewentualnych dodatkowych środków polityki handlowej w dziedzinie usług; (v) skutki dla usługodawców obecnych w Unii Europejskiej w chwili przyjmowania aktów wykonawczych na mocy wspomnianego rozporządzenia.

W oparciu o wstępną ocenę na chwilę obecną Komisja nie planuje proponować rozszerzenia uprawnienia na mocy rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad na środki polityki handlowej w dziedzinie usług. Wynika to z faktu, że od dnia wejścia w życie rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad, czyli od dnia 15 maja 2014 r., Komisja nie zaobserwowała żadnych zmian, które wymagałyby rozszerzenia tego uprawnienia.

Po pierwsze Komisja nie zaobserwowała żadnych zmian na szczeblu międzynarodowym w odniesieniu do zawieszania koncesji lub innych zobowiązań w ramach układu GATS. W szczególności Komisja zbadała, czy którykolwiek z członków WTO zwrócił się do

[2] Art. 10 rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad.

Organu Rozstrzygania Sporów (ORS) WTO z wnioskiem o upoważnienie do zastosowania środków zaradczych w dziedzinie usług. Od dnia 15 maja 2014 r. członkowie WTO zwrócili się do ORS z wnioskiem o upoważnienie do zastosowania środków zaradczych w pięciu sporach: *Kolumbia – tekstylia*, *Indie – produkty rolne*, *USA – tuńczyk II (Meksyk)*, *USA – wymogi w zakresie oznakowania w określonych państwach pochodzenia (COOL) (Meksyk)* oraz *USA – COOL (Kanada)*. Żaden z tych wniosków o upoważnienie ORS do zastosowania środków zaradczych nie został złożony przez UE. Żaden z tych wniosków nie dotyczy handlu usługami w ramach układu GATS.

Po drugie Komisja nie zaobserwowała zmian w zakresie przyjmowania wspólnych zasad dotyczących sektorów usług w Unii Europejskiej, które mogłyby wpłynąć na wniosek, że na obecnym etapie rozwoju prawa Unii Europejskiej, do celów uprawnień Komisji do przyjmowania środków polityki handlowej na mocy rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad należy się skoncentrować na obszarach innych niż usługi.

W dniu 16 maja 2017 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał opinię dotyczącą tego, czy Unia Europejska posiada wyłączną kompetencję do podpisania i zawarcia umowy o wolnym handlu między UE a Singapurem. Trybunał orzekł, że Unia Europejska posiada wyłączną kompetencję między innymi w odniesieniu do części umowy odnoszących się do dostępu do rynku towarów i usług (w tym wszystkich usług transportowych).

Niezależnie od tego ważnego wyjaśnienia Trybunału i niezależnie od przyjęcia przez Unię Europejską wspólnych zasad dla niektórych sektorów usług[3] pozostaje faktem, że przepisy przyjęte przez państwa członkowskie nadal mają zastosowanie w wielu sektorach, niezależnie od tego, czy są one zharmonizowane na poziomie Unii Europejskiej, czy też nie. Na przykład niektóre przepisy na szczeblu państw członkowskich nadal uzależniają świadczenie usług w pewnym sektorze od krajowego systemu zezwoleń w formie licencji, zezwoleń lub koncesji. Współistnienie wspólnych zasad oraz przepisów państw członkowskich i systemów zezwoleń w sektorach usług wciąż odgrywa istotną rolę w określaniu, czy należy rozważyć uprawnienie Komisji do przyjmowania środków polityki handlowej w dziedzinie usług w ramach rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad.

Po trzecie Komisja nie zaobserwowała żadnych zmian w odniesieniu do praktycznych ograniczeń wykonalności i skuteczności środków polityki handlowej w dziedzinie usług ze względu na nieodłączne cechy charakteryzujące świadczenie usług, w tym na kwestię wykonalności ograniczania ich podaży. Nie zaszły również żadne zmiany w uwarunkowaniach – w szczególności w ramach prawnych na mocy TFUE – które byłyby

[3] Przykładowo w dniu 24 czerwca 2015 r. Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze 2015/983, zawierające przepisy w sprawie procedury wydawania europejskiej legitymacji zawodowej oraz stosowania mechanizmu ostrzegania na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/36/WE. W rezultacie od stycznia 2016 r. europejska legitymacja zawodowa jest dostępna dla szeregu zawodów, takich jak pielęgniarki/pielęgniarze, farmaceuci, fizjoterapeuci, przewodnicy górscy i agenci nieruchomości.

istotne w odniesieniu do sytuacji usługodawców w Unii, w przypadku gdyby akty wykonawcze byłyby wobec nich stosowane.

Podsumowując, wstępna ocena przeprowadzona przez Komisję wykazała, że od momentu wejścia w życie rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad i na chwilę obecną żadne nowe zjawisko w sytuacji międzynarodowej, europejskiej ani merytorycznej nie może uzasadniać zmiany podejścia, która zakładałaby rozszerzenie uprawnień Komisji do przyjmowania dodatkowych środków polityki handlowej w dziedzinie usług na mocy wspomnianego rozporządzenia.

W związku z tym Komisja będzie w dalszym ciągu monitorować wszelkie istotne zmiany, tak aby być w stanie dokonać przeglądu zakresu rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad i przedstawić sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 lipca 2019 r., również w świetle doświadczenia w zakresie opracowywania i stosowania środków polityki handlowej zawieszających lub równoważących koncesje lub inne zobowiązania w ramach międzynarodowych umów handlowych.

Komisja pragnie podkreślić rosnące znaczenie usług we współczesnej gospodarce. Usługi są coraz częściej przedmiotem transgranicznej wymiany handlowej i są ściśle powiązane z tradycyjnym sektorem wytwórczym, wymianą handlową i inwestycjami. W związku z tym stale rośnie liczba sporów w ramach WTO w dziedzinie usług. Stosowanie środków zaradczych w dziedzinie usług jest wciąż możliwe.

Komisja chciałaby również potwierdzić, że polityka handlowa UE musi wzmacniać miejsce Europy w globalnych łańcuchach dostaw poprzez wspieranie pełnego zakresu działalności gospodarczej, dzięki której przedsiębiorstwa europejskie tworzą i sprzedają określoną wartość, w tym usługi. Dlatego właśnie Unia Europejska odegrała kluczową rolę w negocjowaniu porozumienia w sprawie handlu usługami i międzynarodowych umów handlowych, które zawierają znaczący komponent usługowy.

Komisja pragnie zauważyć w tym względzie, że o ile okaże się konieczne, by Unia Europejska skorzystała ze środków polityki handlowej niewchodzących w zakres rozporządzenia dotyczącego egzekwowania zasad, w tym w dziedzinie handlu usługami, Komisja mogłaby przedstawić wniosek dotyczący aktu ustawodawczego na podstawie art. 207 TFUE lub wykorzystać inne obowiązujące procedury.